

ZA SLOVANY DO LITOVELSKÉHO POMORAVÍ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ. 1.07/1.1.00/26.0035

Podle charakteru staveb v obci určete, co bylo hlavní **hospodářskou aktivitou** v této obci v minulosti a jaká je její **hlavní funkce** v současnosti. Vycházejte z velikosti usedlostí, krajinné struktury okolí, širšího začlenění obce v rámci regionu a jiných indicií, které vysledujete.

[illegible]

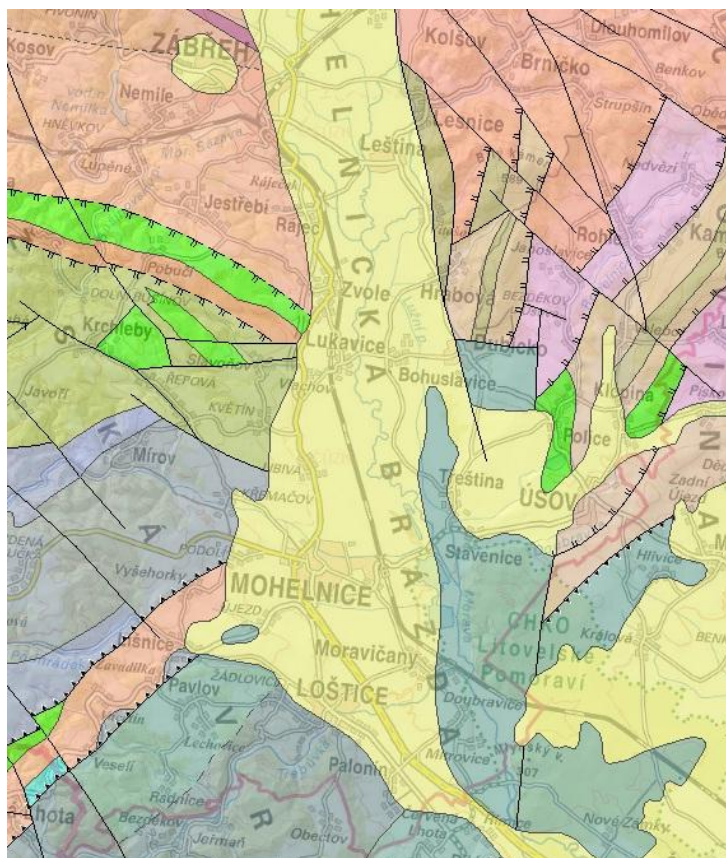
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ. 1.07/1.1.00/26.0035

Úkol 2. Stanoviště 1, širší geologie území

Na základě výkladu o geologické situaci v území zaznamenejte do přiložené mapy geologické jednotky a k nim sepište poznámky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ. 1.07/1.1.00/26.0035

Úkol 3. Stanoviště 2

Zaznamenejte si poznámky z výkladu o způsobu ochrany přírody a krajiny v České republice a charakteristice tvrdého luhu. Z těchto poznámek následně zpracujete dílčí kapitolu do „Zprávy z terénního šetření“. Nezapomeňte provést fotodokumentaci.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ. 1.07/1.1.00/26.0035

Úkol 4. Stanoviště 3: Hradisko na kótě 316

Přečtěte si níže informace o této lokalitě. Celou lokalitu projděte a na přiložený skicák načrtněte její půdorys.

Oblast Mohelnicka byla Slovy osídlena někdy v 6. - 7. století našeho letopočtu. V období Velké Moravy se zde nacházely již tři hradiště a jedno pohřebiště. První hradiště zde vznikla na konci 6. století v souvislosti s přesunem slovanských kmenů z oblasti Balkánu. Lidé začali krajinu kolem řeky více osídlovat a současně si připravovali obranné pozice před neustále hrozícími nepřáteli. Vznikly zde dvě osady, které se svou činností navzájem doplňovaly. Na vyvýšeném pahorku nad řekou Moravou žilo přibližně 300 lidí, kteří se věnovali lovu, práci se dřevem, jeho základnímu zpracování (následně slouží ke stavbě domků v osadě u řeky) a obraně. Lidé v dolní osadě se živili zemědělstvím, doplněným chovem a řemeslnou výrobou, při níž byly zpracovávány především suroviny jako železná ruda a tuha.

V případě nebezpečí, když byl zahlédnut nějaký kouř či jiný neobvyklý pohyb v krajině, který by mohl znamenat příchod nepřátelského vojska či jiné potenciální nebezpečí pro místní obyvatele, byli lidé z dolní osady u řeky varováni rohem, aby zanechali veškerých prací a utíkali se schovat do opevněného hradiště, které mělo přibližně tvar trojúhelníku o rozloze přibližně 1,6 ha s nejdelší délkou cca 150 m a se zaoblenými vrcholy. Hradiště bylo chráněno řekou Moravou a ze zbylých dvou stran pak příkopem a opevněním, z něhož se do dnešních dnů dochovaly terénní modelace. V obdobích, kdy se v hradišti ukrývali lidé z blízkého okolí, zde panovaly docela stísněné podmínky, neboť ke stálým 300 obyvatelům horní osady přibýlo ještě cca 500 dalších z osady dolní. Opevnění horní osady se skládalo z valu s kamennými základy, který byl nahoře obehnan dvojitou palisádou z klád. Val měl dvě průchozí brány (na severovýchodu a na jihu) a několik výhledů do okolní krajiny. Lidé zde bydleli v obydlích z tesaných klád. Hradiště zde fungovalo přibližně 200 let, tedy cca do roku 850 n. l., kdy nastala změna ve struktuře osídlení. Lidé začali zakládat první kamenné domky, základy budoucích měst, v okolí řek a silnic. Tato změna souvisela s postupným přechodem od lovu ke směnnému obchodu, pro nějž silnice a řeky představovaly významné komunikační tepny v krajině. Doba se postupně zklidňovala.

V době Velké Moravy již toto místo (horní hradiště) ztratilo svůj pevnostní charakter a lidí začalo ubývat. Horní hradiště přestávalo být centrem, jehož úlohu do této doby plnilo, přestože již tehdy nebylo rozsáhlé. Žilo zde pouze několik rodin, skupin lidí. Centrum se stěhuje do nově zakládaných, již kamenných měst v okolí řeky. K zániku horního hradiště dochází postupně. Bydlení zde není tak pohodlné jako u řeky, existují zde také problémy s nedostatečnými zdroji vody. Svůj vliv na postupné vylidnění a opuštění tohoto místa mají také čas od času probíhající vlny různých nemocí. Úplný zánik hradiště nastává někdy v 11. či 12. století. V tomto období už zde nejsou žádné palisády a z domů zbývají pouze ruiny.

Převzato z Borovcová, B., Střelický, R.: Velká Morava - oblast Olomoucko. [cit. 2013-01-05] Dostupné online z < <http://www.rikame.cz/> >.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

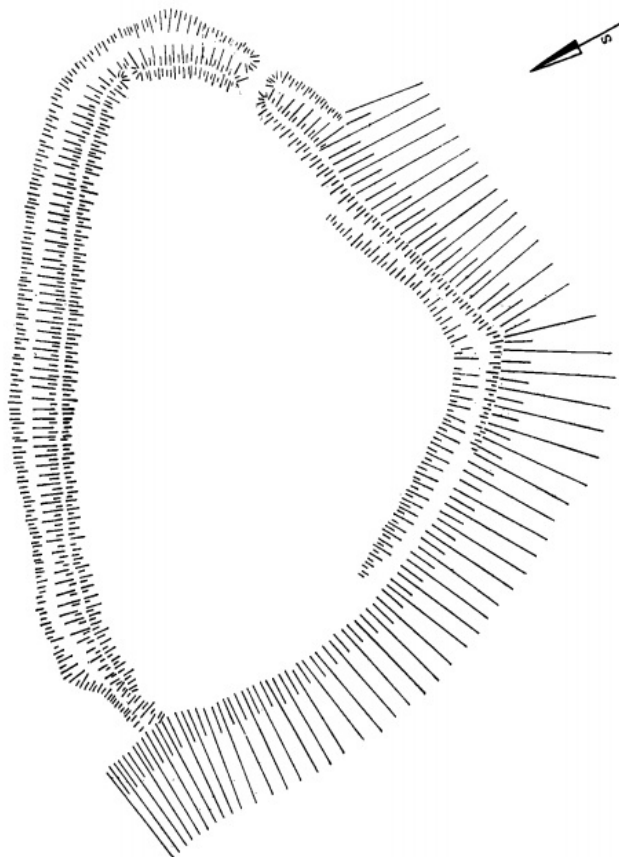
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ. 1.07/1.1.00/26.0035

Návrh možného zákresu půdorysu hradiska

(převzato z Goš, V (1971): Slovanské hradiště u Stavenic na Severní Moravě. In Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské university.

Obr. 1. Půdorys hradiska u Stavenic. — (Kresba: O. Marek).

Nezapomeňte vyznačit směrovou růžici (označení světových stran). Pro jejich zjištění můžete použít buzolu. Do zákresu můžete také vyznačit vzrostlé stromy, které jsou jedním z nejčastějších příčin destrukce starých archeologických lokalit a tím definitivně pozměňují jejich tvářnost.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ. 1.07/1.1.00/26.0035